

05/06**Finanční prostředky státního rozpočtu určené na investice a obnovu areálu Fakultní nemocnice Motol**

Kontrolní akce byla zařazena do plánu kontrolní činnosti Nejvyššího kontrolního úřadu (dále jen „NKÚ“) na rok 2005 pod číslem 05/06. Kontrolní akci řídil a kontrolní závěr vypracoval člen NKÚ Ing. Josef Pohl.

Cílem kontroly bylo prověřit hospodaření s prostředky státního rozpočtu účelově určenými na obnovu a rozvoj areálu Fakultní nemocnice Motol.

Kontrolováno bylo období od roku 2001 do července 2005, v případě věcných souvislostí i období předcházející.

Kontrolu provedla od února do července 2005 skupina kontrolujících NKÚ z odboru životního prostředí a zemědělství.

Kontrolované osoby:

Ministerstvo zdravotnictví (dále jen „MZ“);
Fakultní nemocnice Motol (dále jen „FN Motol“).

Námítky proti kontrolnímu protokolu, které podaly MZ a FN Motol, byly vypořádány vedoucím skupiny kontrolujících rozhodnutími o námitkách.

Odvolání proti rozhodnutím o námitkách nebyla podána.

K o l e g i u m NKÚ na svém XIX. zasedání, konaném dne 31. října 2005, s c h v á l i l o usnesením č. 5/XIX/2005 k o n t r o l n í z á v ě r v tomto znění:

Úvod do kontrované problematiky

FN Motol je příspěvkovou organizací zřízenou MZ. FN Motol poskytuje zdravotní péči pro dospělé a zaměřuje se i na pediatrickou péči. Dětská část fakultní nemocnice (dále jen „DFN“) je pracovištěm s kompletním týmem odborníků, provádějícím náročné a v ČR ojedinělé zdravotnické programy. Svým usnesením ze dne 10. 3. 2004 č. 212 vzala vláda na vědomí „Koncepti sítě lůžkové pediatrické péče v ČR“. Ve smyslu této koncepce bude FN Motol nemocnicí Světové zdravotnické organizace humanitárního typu, poskytující především „superspecializovanou“ pediatrickou péči v rámci vytvoření tzv. „center excelence“ pediatrické péče. Kontrola byla zaměřena na rekonstrukci DFN.

Stavba DFN byla zahájena v roce 1964 a dokončena v roce 1977. Stavebně-technický stav objektů DFN je dle provedených průzkumů zajišťovaných investorem označen jako havarijní, který je nutno neprodleně řešit. Příčinou havarijního stavu objektu, který je užíván pouze cca 30 let, je dle stanoviska MZ a FN Motol nedbalá práce zhotovitele stavby, nekvalitní materiály použité při realizaci a zanedbaná údržba objektu.

Kontrola byla provedena na základě podnětu rozpočtového výboru Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky (dále jen „PSP ČR“).

Kontrola NKÚ byla zaměřena na postup MZ jako správce rozpočtové kapitoly a správce programů reprodukce dlouhodobého majetku a FN Motol jako investora a účastníka programů při zabezpečování investičních akcí souvisejících s odstraňováním havarijního stavu objektů DFN. Kontrolou byl ověřován soulad postupu MZ a FN Motol s obecně závaznými právními předpisy upravujícími programové financování investiční výstavby realizované za účasti finančních prostředků státního rozpočtu a hospodárné a efektivní využití těchto prostředků.

Přípravu stavby provázely rozpory o výši finančních prostředků ze státního rozpočtu, a proto se kontrola věnovala přípravné fázi investičních akcí, které negativně ovlivnily následné fáze investičního procesu. Kontrola byla rovněž zaměřena na koncepční, metodickou, expertní a kontrolní činnost MZ.

Kontroly NKÚ byly podrobeny investiční akce realizované v kontrolovaném období ve FN Motol, resp. dětské části FN Motol, z toho:

- jedna akce rozestavěná: **Odstranění havarijní situace v dětské části fakultní nemocnice;**
- dvě dokončené akce: **Transplantační jednotka kostní dřevě;**
Úprava centrálního příjmu a zbudování náhradních provozů.

Část A – Odstranění havarijní situace v dětské části FN Motol

I. Systémové nedostatky a skutečnosti ovlivňující řešení havarijní situace v DFN

- **Koncepce zdravotnictví** nebyla dosud PSP ČR schválena. Příprava a realizace investičních akcí tak probíhá bez tohoto zásadního dokumentu. Ve fázi rozpracování byla v době kontroly NKÚ reorganizace pražských fakultních nemocnic.
- **Dokumentace programu, resp. podprogramu**, která by stanovila konkrétní cíle a specifikovala jednoznačné požadavky na odstranění havarijního stavu objektu DFN, vymezila časové horizonty přípravy a realizace stavby, stanovila výši finančních prostředků ze státního rozpočtu (dále jen „SR“), případně jiné zdroje financování a specifikovala kritéria, dle kterých bude správce programu o poskytnutí dotace rozhodovat, **nebyla (jak to vyžaduje vyhláška č. 40/2001 Sb., o účasti státního rozpočtu na financování programů reprodukce majetku), schválena Ministerstvem financí** (dále jen „MF“).
- **MZ nevypracovalo národní stavební standardy pro zdravotnická zařízení v ČR**, nezbytné pro věcné a funkční posuzování výstavby a pro vyhodnocení její efektivity. V rámci projektu Matra „Zlepšení systému plánování a efektivity investování ve zdravotnictví“ a ve spolupráci se zahraničními experty byly započaty práce na standardech, které nejsou právně závazné.
- **Financováním rekonstrukce DFN se od roku 2001 zabývaly PSP ČR a vláda ČR.** Dne 14. 11. 2001 vláda ČR vyjádřila nesouhlas s návrhem poslanců PSP ČR na vydání zákona o poskytnutí záruk ČR za úvěry na rekonstrukci DFN, neboť podle ustanovení § 62 odst. 3 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a změně některých souvisejících zákonů (rozpočtová pravidla), nesmí FN Motol jako příspěvková organizace přijímat ani poskytovat půjčky. Úvěr může tato organizace čerpat za určitých okolností, které však v případě DFN nenastaly. Dalšími argumenty proti přijetí návrhu zákona byly pochybnosti o schopnosti FN Motol plnit své úvěrové závazky, celková nepřipravenost akce a výše požadované, avšak nezdůvodněné finanční částky. Navrhovaná právní úprava předpokládala, že splátky úvěru budou hrazeny ze zdrojů FN Motol a ze SR. Jistina úvěru měla činit 4,5 mld. Kč, délka splatnosti byla 5 – 10 let, úrok 5 – 9 %. FN Motol by tak měla splácet 100 mil. Kč ročně z vlastních zdrojů. Dne 19. 3. 2003 projednala vláda ČR návrh zákona poslanců PSP ČR o přijetí úvěru ČR na rekonstrukci DFN a ve svém usnesení č. 270 **konstatovala, že přijetí úvěru by znamenalo významný dopad na zadluženost státu, a nelze jej proto přijmout bez podložené kalkulace finančních potřeb, jakož i výše a struktury zdrojů jejich financování. Předložený zákon tyto údaje neobsahoval naopak vycházel z nepodložených úvah a z nesprávných odhadů možností ČR financovat předmětné akce.**
- Na průběh řešení situace v DFN měla značný vliv rozdílná stanoviska MZ jako správce rozpočtové kapitoly a FN Motol jako investora této rozsáhlé investiční akce. Rozdílnost názorů a stanovisek spočívala ve vymezení, zda je nutné provést zásadní přestavbu a modernizaci, nebo „jen“ odstranění havarijního stavu.

II. Činnost MZ a FN Motol v přípravné fázi směřující k řešení odstranění havarijní situace v dětské části FN Motol

Přípravná fáze se vyznačovala nejasností v koncepci řešení obnovy DFN, tj. zda realizovat přestavbu a modernizaci DFN, nebo provést odstranění havarijního stavu. FN Motol zajišťovala dokumentaci přípravné fáze této rozsáhlé investiční akce od roku 2000. Z vlastních finančních prostředků zajistila FN Motol provedení stavebně-technických průzkumů, zpracování koncepční a objemové studie a zpracovala investiční záměry (dále jen „IZ“). FN Motol vynaložila z vlastních zdrojů za zpracování přípravné a projektové dokumentace celkem 86 633 550 Kč.

1. FN Motol v roce 2001 zadala zpracování „Koncepční a objemové studie“.

Zpracovatel navrhl tři varianty řešení jako podklad pro studii, žádná z nich však nebyla doložena propočtem ani odborným odhadem finančních nákladů. O jedné z variant, rozpracované následně do úrovně studie, bylo rozhodnuto bez ekonomického posouzení. Studie navrhovala nejenom odstranění havarijního stavu objektů DFN, ale kompletní přestavbu na podkladě nového koncepčního řešení s výhledem do budoucnosti. Cílovým stavem měla být kompletní přestavba objektů DFN s přímou vazbou na nemocnici pro dospělé. Finanční náklady rekonstrukce byly stanoveny ve výši 4 338 974 200 Kč (bez uvedení, zda cena byla kalkulována vč. daně z přidané hodnoty – dále jen „DPH“).

Následně byla zpracována projektová dokumentace (dále jen „PD“) k územnímu řízení, která obsahovala zásady urbanistického, architektonického a stavebního řešení. PD navrhovala výstavbu nového energocentra (dále jen „EGC“), rekonstrukci lůžkových křídel A, B, C objektu DFN, jejichž kapacita by měla být redukována ze stávajících 691 na 575 lůžek s tím, že bude posílena možnost hospitalizace dětí s doprovodem. PD řešila přístavbu nových vertikálních komunikací u každého křídla, přístavbu a rekonstrukci objektu D, ve kterém jsou situovány operační sály a odborné kliniky, navrhovala výstavbu heliportu, úpravy poslucháren 2. lékařské fakulty Karlovy univerzity, laboratoří, administrativního provozu, výstavbu nové patologie a tzv. rotačního pavilonu, který by zajišťoval náhradní prostory pro lůžkové jednotky v době rekonstrukce. PD uvažovala s výstavbou podzemních koridorů pro automatický dopravní systém, rekonstrukci a dostavbu inženýrských sítí a vnitřní komunikační systém areálu. Rozhodnutí o umístění staveb bylo příslušným stavebním úřadem vydáno dne 17. 9. 2002.

2. Od roku 2000 do března 2004, než vláda schválila záměr urychleného odstranění havarijní situace v DFN, zpracovala FN Motol celkem 16 investičních záměrů, které předkládala MZ ke schválení.

MZ vydalo stanovisko pouze k některým z nich, převážně však negativní:

- a) **Před dokončením Koncepční a objemové studie**, v období let 2000 a 2001, to byly čtyři IZ, které řešily modernizaci DFN včetně zázemí; investiční náklady byly stanoveny odhadem ve výši 3,75 – 5,67 mld. Kč (resp. 9,96 mld. Kč s dodavatelským úvěrem). MZ vydalo odmítavé stanovisko k těmto IZ a upozornilo FN Motol na finančně náročné vybudování podzemních koridorů, na nezdůvodněné vybudování nových objektů představujících vysoké finanční nároky, na nezdůvodněný rozsah vybavenosti objektů DFN zdravotní technikou a bez specifikace využití stávajících přístrojů. Zároveň MZ odmítlo alternativu financování modernizace DFN pomocí dodavatelských úvěrů s ohledem na neúměrné zdražení stavby splácením úroků.
- b) **Po dokončení Koncepční a objemové studie**, v období let 2002 – 2004, zpracovala FN Motol celkem dvanáct IZ, které řešily modernizaci, rekonstrukci či dostavbu DFN. Předmět těchto IZ nebyl shodný, skladba stavebních objektů byla měněna. Investiční náklady ve výši cca 4,3 – 5,6 mld. Kč byly stanoveny na podkladě zpracované studie. V červnu 2003 byl zpracován IZ „FN Motol – Rekonstrukce dětské části I. stavba“, jehož předmětem byla rekonstrukce lůžkových křídel A, B, C objektu DFN, objektu S (vnitřní

komunikační vertikála) a výstavba nového EGC s celkovými investičními náklady ve výši 1 063,3 mil. Kč.

III. Rozhodnutí vlády ČR o způsobu řešení a financování rekonstrukce DFN

MZ předložilo vládě ČR v lednu 2004 materiál obsahující alternativní návrh koncepčního řešení problematiky DFN. Předložený návrh MZ nepodložilo technicko-ekonomickými propočty ani přesně definovaným rozsahem stavby, neboť vycházelo pouze z Koncepční a objemové studie z roku 2001, která tyto údaje neobsahovala.

Cílem rekonstrukce DFN měla být především zásadní modernizace a přestavba vycházející z nového koncepčního řešení organizace zdravotní péče a s výhledem do budoucnosti, nikoli pouhé odstranění dílčích havarijních situací. V předloženém návrhu je obecně popsán havarijní stav EGC a konstrukčních prvků a vnitřních instalací křídel A, B, C objektu DFN. Obecně byl uveden a zdůvodněn předmět rekonstrukce – modernizace a dostavba lůžkové části DFN, včetně výstavby podzemních koridorů pro dopravní systém automatické vozíkové přepravy.

MZ navrhlo realizaci tohoto projektu ve třech etapách s předpokládanými rozpočtovými náklady stavby (dále jen „RNS“) ve výši 5,2 mld. Kč s tím, že I. etapa předpokládala výstavbu nového EGC, rekonstrukci křídla C a přístavbu nových komunikačních vertikál. Stavba měla být realizována v letech 2004 – 2007, předpokládané RNS byly stanoveny ve výši 1 337 mil. Kč, s účastí 1 069 mil. Kč ze SR.

Zahájení dalších etap bylo podmíněno „stabilizací zdravotnictví“. Druhá etapa předpokládala rekonstrukci křídel A a B objektu DFN a rekonstrukci objektu D včetně jeho přístavby, s předpokládanými RNS ve výši 2,727 mil. Kč. Ve III. etapě měla být rekonstruována poliklinika, laboratoře a lékárna. Předpokládané RNS činily 1 140 mil. Kč.

MF upozornilo na obecně informativní charakter zpracované dokumentace, na základě které má být vládou schválen rozsah rekonstrukce DFN. Konstatovalo, že návrh MZ je předložen v rozporu s právními předpisy (vyhláška č. 40/2001 Sb.), neboť neexistuje schválená dokumentace příslušného programu reprodukce majetku s konkrétně definovaným cílem, a nebyly tedy splněny zákonné podmínky pro účast SR na financování akce, a proto MF nemůže rozhodnout o její výši. MF požadovalo neprodlené předložení návrhu dokumentace programu, včetně podprogramu, který by řešil kompletní obnovu DFN.

MZ řádně nezajistilo přípravnou fázi této rozsáhlé investiční akce a jako podklad pro rozhodování vlády o odstranění havarijní situace v DFN předložilo materiál obecného charakteru bez doložení technicko-ekonomických propočtů. Důsledkem nedostatečně provedené přípravné fáze investiční akce bylo vydání rozhodnutí vlády ČR k odstranění havarijní situace v DFN s finanční spoluúčastí SR ve výši 1 069 mil. Kč, aniž byly schváleny základní dokumenty věcně a funkčně vymezující tuto rozsáhlou stavbu, tj. dokumentace programu, resp. podprogramu a IZ.

O financování akce rozhodla vláda svým usnesením ze dne 10. 3. 2004 č. 213, ve kterém schválila záměr urychleného odstranění havarijní situace v DFN v letech 2004 – 2006 se spoluúčastí SR ve výši 1 069 mil. Kč.

Vláda uložila ministryni zdravotnictví:

- a) zpracovat IZ na „Řešení havarijní situace v dětské části Fakultní nemocnice v Motole do roku 2006“ a předložit návrh registrace akce MF;
- b) předložit vládě do 30. 6. 2004 návrh modernizace a přestavby FN Motol v rámci programu reprodukce majetku řešícího rozvoj a obnovu materiálně-technické základny fakultních nemocnic.

IV. Plnění usnesení vlády z 10. 3. 2004 č. 213

- 1. V období po rozhodnutí vlády v březnu 2004 MZ a FN Motol zastávaly rozdílná stanoviska na věcné a funkční vymezení stavby, na stanovení cíle a předmětu IZ. FN Motol zpracovala dalších pět IZ.**

MZ požadovalo, aby IZ řešil pouze odstranění havarijního stavu EGC a křídel A, B, C objektu DFN bez vnitřního zařízení a zdravotní techniky. MZ nesouhlasilo ani s výstavbou podzemních koridorů, neboť v žádném případě nesouvisí s odstraněním havarijního stavu. Proto nebyly předloženy IZ MZ schváleny.

V rozporu s požadavkem MZ řešily IZ zpracované FN Motol **přestavbu a modernizaci DFN, nikoli MZ požadované odstranění dílčích havarijních stavů.**

2. V červnu 2004 MZ schválilo IZ, jehož předmětem je realizace nového EGC (investiční náklady 247,324 mil. Kč) a dále rekonstrukce křídla C a komunikační vertikály S, přístavba komunikačních vertikál křídel A, B, C, odstranění havarijního stavu křídel A, B v nejnútnejším rozsahu (rekonstrukce ústředního vytápění a zdravotně-technických instalací, realizace nového obvodového pláště, rekonstrukce střechy a úpravy z hlediska požární bezpečnosti). Investiční náklady na rekonstrukci a odstranění havarijního stavu objektu DFN byly stanoveny ve výši **994,544 mil. Kč.**

V příloze k IZ specifikovala FN Motol další nezbytné náklady ve výši **281,488 mil. Kč související s realizací investiční akce, které však nebyly zahrnuty do IZ.** Jedná se o vybavení objektu DFN informační a komunikační technologií, vybavení křídla C zdravotnickou technikou a o náklady na přípravu a zabezpečení stavby.

3. Přesto, že vláda ČR svým usnesením z 10. 3. 2004 č. 213 schválila záměr urychleného odstranění havarijní situace v DFN v letech 2004 – 2006, předkládalo MZ vládě ČR další dokumentaci, ve které upřesňovalo své požadavky a zdůvodňovalo změny postupu při odstraňování havarijní situace v DFN. Změny, které měly vliv i na termín dokončení projektu, zdůvodňovalo MZ neexistencí základních koncepčních dokumentů.

- a) Dne 30. 8. 2004 předložilo MZ pro schůzi vlády další dokumentaci zpracovanou pod názvem „Návrh modernizace a přestavby Fakultní nemocnice v Motole v rámci programu reprodukce majetku č. 235110 – Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny fakultních nemocnic a podprogramu č. 23511E – Podpora rozvoje a obnovy materiálně technické základny FN Praha 5 Motol“.

MZ konstatovalo, že není dosud schválena koncepce zdravotnictví, ve fázi rozpracování je reorganizace pražských fakultních nemocnic, a **proto dokumentace řeší pouze I. etapu rekonstrukce DFN v letech 2003 – 2007, a to vybudování nového EGC, odstranění havarijního stavu DFN a vyřešení požární bezpečnosti křídel A, B, C přístavbou komunikačních vertikál, které budou propojeny podzemními koridory.** Předpokládané investiční náklady ve výši **1 519,723 mil. Kč** měly být hrazeny ze SR a vlastních zdrojů FN Motol.

Dne 8. 9. 2004 vláda svým usnesením č. 848 souhlasila s účastí státního rozpočtu na urychleném odstranění havarijní situace v DFN v letech 2004 – 2006 ve výši 1 069 mil. Kč.

- b) V říjnu 2004 zpracovalo MZ pro schůzi vlády „Návrh modernizace a přestavby Fakultní nemocnice v Motole a odstranění havarijní situace dětské části Fakultní nemocnice v Motole“.

V předkládací zprávě MZ navrhlo:

- řešit celkovou modernizaci FN Motol po schválení základních koncepčních dokumentů, tj. koncepce zdravotnictví a reorganizace pražských fakultních nemocnic, a předložit ji vládě v termínu do 31. 5. 2006;
- aby podprogram č. 23511E byl tvořen pouze dvěma registrovanými akcemi, a to č. 23511E 0002 Rekonstrukce DFN – Energocentrum a č. 23511E 0003 – Řešení havarijní situace v dětské části s tím, že žádná další akce nebude v tomto podprogramu registrována;
- prodloužit termín dokončení projektu do roku 2007 a účast státního rozpočtu ve výši 1 069 mil. Kč při spoluúčasti vlastních zdrojů ve výši 10 % z celkových finančních potřeb akcí, neboť termín dokončení v roce 2006 stanovený v usneseních vlády č. 213 a č. 848 nebude dodržen vzhledem k prodloužení přípravné fáze projektu.

MZ dále konstatovalo, že v rámci urychleného zahájení prací již byla registrována akce č. 23511E 0002 Rekonstrukce Energocentrum, a to ještě před schválením IZ.

Vláda vzala na vědomí usnesením ze dne 20. 10. 2004 č. 1004 návrh postupu modernizace a přestavby FN Motol a k odstranění havarijní situace DFN a souhlasila, aby podprogram č. 23511E tvořily pouze 2 registrované akce, a to Energocentrum č. 23511E 0002 a Řešení havarijní situace v dětské části č. 23511E 0003. Vláda tímto usnesením dále uložila ministryni zdravotnictví, aby do 31. 5. 2006 předložila vládě návrh modernizace a přestavby FN v Praze 5 Motole v rámci programu reprodukce majetku, řešícího rozvoj a obnovu materiálně-technické základny fakultních nemocnic. Ministryni zdravotnictví a ministru financí uložila zpracovat návrh možných řešení financování modernizace a přestavby FN v Praze 5 Motole.

V. Realizace projektů „Energocentrum“ a „Řešení havarijní situace v dětské části“

1. „Energocentrum“ – projekt č. 23511E 0002

MZ nepostupovalo v souladu s vyhláškou č. 40/2001 Sb. Chyby a nedostatky přípravné fáze měly negativní dopad na vlastní realizaci investičního projektu „Energocentrum“ č. 23511E 0002. Došlo k zásadní změně koncepce řešení a k prodloužení termínů realizace stavby.

a) MZ v dubnu 2004 zaregistrovalo tento projekt v Informačním systému programového financování MF (dále jen „ISPROFIN“) v rozporu s ustanoveními vyhlášky č. 40/2001 Sb., tj. bez schváleného IZ a bez dokumentace programu posouzené MF. Tato akce byla zaregistrována jako novostavba s celkovými investičními náklady ve výši 247,324 mil. Kč (stavební část 161,478 mil. Kč, náklady na stroje a zařízení 80,298 mil. Kč, příprava a zabezpečení stavby 5,539 mil. Kč).

Individuální dotace ze SR byla stanovena v max. výši 174,000 mil. Kč, vlastní zdroje účastníka programu ve výši min. 73,324 mil. Kč.

b) Obchodní veřejná soutěž vyhlášená v dubnu 2004 pro výběr dodavatele technologické části stavby EGC prokázala, že objem finančních prostředků uvedený v Rozhodnutí o registraci akce ve výši 80,298 mil. Kč byl nedostatečný. Z výběrového řízení vyplynulo, že vítěz soutěže ve své nabídce požadoval zvýšení finančních nákladů za dodávku technologie o cca 84 %. Tato skutečnost měla zásadní vliv na řešení stavební části stavby.

FN Motol uzavřela na základě provedeného výběrového řízení dne 29. 7. 2004 smlouvu o dílo (dále jen „SOD“) na dodávku a montáž technologie s cenou 124 331 186 Kč, resp. 147 954 111 Kč vč. DPH.

c) Dne 9. 11. 2004 v průběhu zpracování PD rozhodla FN Motol, že vzhledem ke zvýšení rozpočtových nákladů technologické části stavby **nebude realizován objekt EGC jako novostavba, a to s tím, že nová technologie bude zabudována do stávajícího objektu EGC, který bude rekonstruován.**

Stavba nebude provedena dle PD zpracované pro vydání stavebního povolení původně jako novostavba EGC, ale budou provedeny stavebně udržovací práce na základě ohlášení stavebnímu úřadu.

Při zabezpečování přípravné fáze investiční akce porušily MZ a FN Motol vyhlášku č. 40/2001 Sb. a základní principy obvyklé v investiční výstavbě a nezbytné pro efektivní a hospodárné řízení investičního projektu. IZ byl v rozporu s vyhláškou č. 40/2001 Sb. zpracován a MZ schválen až po zpracování PD pro stavební povolení, resp. až v průběhu obchodní veřejné soutěže na výběr dodavatele technologické části stavby.

Důsledkem nedostatečně zpracované přípravné fáze a zejména chybného stanovení investičních nákladů byla změna v koncepci řešení EGC. Objekt EGC nebude řešen jako novostavba, nýbrž jako „Odstranění havarijního stavu stávajícího objektu TS 7“. Při zachování části provozu bude do rekonstruovaného objektu osazena nová technologie. Realizováno bude tedy řešení, které zpracovatel PD označil jako obtížně proveditelné.

2. „Řešení havarijní situace v dětské části“ – projekt č. 23511E 0003

a) MZ zaregistrovalo tento projekt v ISPROFIN v rozporu s ustanoveními vyhlášky č. 40/2001 Sb., tj. bez schváleného IZ a bez dokumentace programu posouzené MF.

Dne 24. 9. 2004 vydalo MZ Rozhodnutí o registraci projektu FN Motol – Řešení havarijní situace v dětské části č. 23511E 0003. Dne 21. 10. 2004 dokument schválilo MF s odvoláním na skutečnost, že o výši účasti SR rozhodla vláda svým usnesením. MF schválilo Rozhodnutí o registraci s těmito projektovanými parametry: rekonstrukce křídla C (kapacita 209 lůžek), rekonstrukce objektu (vertikály) S, přístavba vertikál křídel A, B, C, rekonstrukce obvodového pláště, výměna oken, rekonstrukce balkonů, střechy, ústředního topení a zdravotně-technologických instalací křídel A a B.

Celkové investiční náklady byly stanoveny ve výši 994,544 mil. Kč (příprava a zabezpečení stavby 19,877 mil. Kč, náklady stavební části 793,678 mil. Kč, náklady na stroje a zařízení 180,989 mil. Kč). Individuálně určené výdaje SR jsou stanoveny ve výši max. 895 mil. Kč, vlastní zdroje účastníka programu (10 %), tj. 99,544 mil. Kč.

Součástí Rozhodnutí o registraci jsou Pravidla projektového řízení, která stanoví, že investiční akce bude realizována jako projekt, který obsahuje tři fáze: rekonstrukci křídel C, A a B.

b) MZ vydalo dne 13. 4. 2005 souhlas se zadáním realizace tohoto projektu a požadovalo, aby FN Motol zpracovala zadávací dokumentaci projektu v souladu se schváleným IZ.

V zadávací dokumentaci FN Motol uvedla práce a dodávky týkající se rekonstrukce křídla C, rekonstrukce komunikační vertikály objektu S a přeložek inženýrských sítí. V zadávací dokumentaci jsou však uvedeny i práce a dodávky pro provozní soubory informační a komunikační technologie a zdravotnické technologie. MZ proto požadovalo, aby finanční částku určenou na odstranění havarijních stavů, na pořízení informační a komunikační technologie a pro ostatní práce nezahrnuté do IZ bylo možno stanovit diferencovaně, a požadovalo tyto práce a dodávky uvést odděleně i ve výkazu výměr.

c) MF odsouhlasilo dne 21. 4. 2005 zadání realizace projektu. MF zároveň upozornilo, že účastník programu FN Motol nedodržel podmínky, které mu byly stanoveny v registračním listě, neboť navrhuje vyhlášení veřejné soutěže na dodávku stavby pouze pro první ze tří fází akce – rekonstrukci křídla C, avšak s předpokládanou cenou překračující finanční parametr stanovený pro všechny tři fáze projektu.

d) FN Motol dne 7. 6. 2005 uveřejnila na centrální adrese veřejnou zakázku: „Fakultní nemocnice v Motole – řešení havarijní situace v dětské části – 1. fáze s předpokládanou cenou ve výši 850 mil. Kč bez DPH“.

Zadávací dokumentaci k zadání veřejné zakázky zpracovala v březnu 2005 HELIKA, a. s. Průvodní zpráva uvádí, že rekonstrukce nebude spočívat pouze ve výměně oken, rozvodů a stoupaček, ale především ve vytvoření životního a pracovního prostředí, které bude životaschopné dalších 50 let.

Součástí zadávací dokumentace je výkaz výměr, který se skládá ze tří částí, a to:

1. odstranění havarijního stavu,
2. ostatní,
3. zdravotnická technologie.

V části 1. jsou specifikovány práce a dodávky související s rekonstrukcí a modernizací křídla C, rekonstrukcí vertikální komunikace S, výstavbou části podzemních koridorů a podzemní části vertikální komunikace B. PD řeší celkovou rekonstrukci objektu, a nikoliv pouze odstranění dílčích havarijních situací. Bude tedy obtížně kontrolovatelné, které práce a dodávky souvisejí pouze s „odstraněním havarijního stavu“, a mají být financovány z prostředků SR, a které mají být financovány z vlastních prostředků FN Motol.

V zadávací dokumentaci nejsou uvedeny veškeré práce a dodávky nezbytné pro odstranění havarijního stavu křídel A, B, C objektu DFN, ale pouze jejich část týkající se tzv. 1. fáze projektu. Předpokládané finanční náklady jsou stanoveny ve výši 850 mil. Kč (bez DPH). Dle rozhodnutí o registraci projektu jsou celkové investiční náklady na rekonstrukci všech tří fází projektu stanoveny ve výši 994,544 mil. Kč. Ze zadávací dokumentace je zřejmé, že nebyla zadána rekonstrukce křídel A a B. Finanční

prostředky stanovené usnesením vlády z 10. 3. 2004 č. 213 ve výši 1 069 mil. Kč pro oba zaregistrované projekty „Energocentrum“ (247,324 mil. Kč) a „Řešení havarijní situace v dětské části“ (994,544 mil. Kč) nebudou dostačující.

Část B – Dokončené investiční akce

Při kontrole dokončených investičních akcí „Transplantační jednotka kostní dřevě“ a „Fakultní nemocnice Motol – modernizace DFN – II. etapa – úprava centrálního příjmu a zbudování náhradních provozů“ byly zjištěny nedostatky zejména ve fázi jejich přípravy, které negativně ovlivnily další fáze investičního procesu.

1. Transplantační jednotka kostní dřevě

Příprava a realizace investiční akce „Transplantační jednotka kostní dřevě“ probíhala v letech 2001 – 2002. Dětská klinika s transplantační jednotkou kostní dřevě byla realizována v prostorách objektu „G“ laboratoří (původně byl provoz situován v nevyhovujících technických podmínkách křídla „B“ objektu DFN). Přípravná fáze investiční akce byla zaměřena pouze na prostor vlastní Transplantační jednotky kostní dřevě a neřešila vazby na okolní podlaží a rozvody inženýrských sítí. FN Motol následně zadala neúplný rozsah prací pro zpracování PD a zadávací dokumentace pro výběr zhotovitele stavby. Nedostatečně provedená přípravná fáze měla za následek vícepráce při realizaci stavby. To si vyžádalo uzavření dalších šesti smluv se stavebními firmami, prodloužení původního termínu dokončení stavebních prací o tři měsíce a **zvýšení rozpočtových nákladů stavby z 96,122 mil. Kč na celkovou částku 108,888 mil. Kč**. Stanovený objem finančních prostředků SR ve výši 80 mil. Kč však nebyl navýšen. Na realizaci akce se podílela FN Motol finanční částkou 28,888 mil. Kč (z toho 10,025 mil. Kč tvořily nadační dary). **Průběh stavby tak dokumentuje přímý vliv nedostatečně provedené přípravy na vlastní realizaci investice.**

2. Fakultní nemocnice Motol – modernizace DFN – II. etapa – úprava centrálního příjmu a zbudování náhradních provozů

V letech 2002 – 2003 probíhala příprava a vlastní realizace investiční akce „Fakultní nemocnice Motol – modernizace DFN – II. etapa – úprava centrálního příjmu a zbudování náhradních provozů“. V průběhu přípravné fáze a zadání stavebních a technologických dodávek zhotovitelům nerespektovala FN Motol principy programového financování ani postupy obvyklé v investiční výstavbě. IZ byl vyhotoven až po zpracování PD. Rozhodnutí o účasti SR na realizaci akce bylo vydáno MZ dne 25. 10. 2002. K datu jeho vydání však neměla FN Motol uzavřena veškerá výběrová řízení a převážná část investičních nákladů uvedených v Rozhodnutí o účasti SR byla pouze odhadnuta a nebyla podložena cenami vzešlými z příslušných výběrových řízení. V průběhu realizace stavby došlo ke změnám skladby a výše investičních nákladů. Skutečný stav byl před dokončením stavby promítnut do změny Rozhodnutí o účasti SR ze dne 29. 9. 2003.

Předpokládané investiční náklady ve výši 75,438 mil. Kč byly navýšeny o 9,142 mil. Kč na 84,580 mil. Kč a byly uhrazeny z vlastních zdrojů FN Motol. Systémová dotace ze SR ve výši 60 mil. Kč nebyla navýšena, FN Motol uhradila z vlastních zdrojů celkem 24,580 mil. Kč. Lhůta výstavby byla prodloužena o 2 měsíce a projektované parametry byly realizací investiční akce dosaženy.

Shrnutí a vyhodnocení

1. MZ má povinnost prověřovat koncepční a funkční řešení staveb v návaznosti na reálné potřeby a priority budoucích uživatelů a vyhodnocovat jejich efektivnost a soulad s koncepcí resortu. Jako správce kapitoly má provádět kontrolu účelného a hospodárného použití finančních prostředků státního rozpočtu. Pro výkon těchto činností MZ nemá zpracované základní koncepční a metodické podklady. Požadavky

FN Motol a MZ na rekonstrukci celého areálu v rozsahu cca 5 mld. Kč řešila vláda svým usnesením, ve kterém schválila finanční prostředky pouze na I. etapu, tj. odstranění havarijní situace v DFN v rozsahu cca 1 mld. Kč.

2. MZ nerespektovalo závazný postup dle vyhlášky č. 40/2001 Sb. pro poskytování prostředků státního rozpočtu. Nezpracovalo dokumentaci programu, která by stanovila konkrétní cíle a specifikovala jednoznačné požadavky na odstranění havarijního stavu objektu DFN, vymezila časové horizonty přípravy a realizace stavby. Dále nezajistilo zpracování investičního záměru, který by stanovil výši finančních prostředků a obsahoval další nutné podklady pro realizaci stavby. Pro rozhodování vlády ČR o stavebně a finančně náročných projektech nedoložilo MZ relevantní doklady, nestanovilo jednoznačně předmět a cíl „odstranění havarijního stavu DFN“ tak, aby vláda mohla objektivně rozhodnout o výši finančních prostředků ze státního rozpočtu. O financování rozhodla vláda ČR, která svým usnesením ze dne 10. 3. 2004 č. 213 schválila záměr urychleného odstranění havarijního stavu v DFN v letech 2004 – 2006 se spoluúčastí SR ve výši 1 069 mil. Kč.
3. MZ a FN Motol zastávaly v přípravné fázi, ale i v následných fázích investičního projektu „Odstranění havarijního stavu v DFN“ rozdílná stanoviska na věcné a funkční vymezení stavby. MZ požadovalo odstranit havarijní stav křídel A, B, C objektu DFN bez dodávky vnitřního zařízení, zdravotní techniky a bez realizace podzemních koridorů, tj. dodávek nesouvisejících s odstraněním havarijního stavu. FN Motol však preferovala rekonstrukci a modernizaci objektu DFN.
4. MZ a FN Motol nerespektovaly základní principy stanovené právními předpisy pro řízení investičních projektů. Investiční záměr, který věcně a funkčně vymezuje stavbu, obsahuje základní ekonomické a technické podklady pro rozhodování investora a správce programu o realizaci a financování akce, byl schválen MZ až po zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení, resp. až v průběhu obchodní veřejné soutěže na výběr dodavatele technologické části stavby. Do investičního záměru, který je jedním z prvních dokladů, který má investor k dispozici pro zásadní rozhodování, byly až zpětně zapracovány údaje vyplývající z dalších fází investičního procesu. Důsledkem chybného postupu bylo prodlužování přípravné fáze, chybné stanovení výše finančních prostředků, komplikovaný průběh obchodní veřejné soutěže, prodlužování termínů vlastní realizace staveb a zvýšení rozpočtových nákladů staveb.
5. Důsledkem nedostatečně zpracované přípravné fáze a zejména chybného stanovení finančních prostředků investorem byla změna v koncepci řešení energocentra (EGC), ke které došlo až v průběhu dalších fází investičního projektu. Objekt, který měl být řešen jako novostavba, nebude realizován a stávající objekt bude rekonstruován. Do rekonstruovaného objektu bude osazena nová technologie. Realizováno je tedy řešení, které zpracovatel studie a PD označil za obtížně proveditelné. PD zpracovanou pro novostavbu energocentra tak nelze využít.
6. Ze zadávací dokumentace k výběrovému řízení je patrné, že nebyla zadána rekonstrukce křídel A a B. Je tedy zřejmé, že finanční prostředky stanovené usnesením vlády z 10. 3. 2004 č. 213 ve výši 1 069 mil. Kč budou použity pouze pro křídlo C a energocentrum, a usnesení vlády tak nebude splněno.